

Voorzitter :
Schokkerhaven 52
8308 PX Nagele
tel : 0527-652370
mail: e.vanasselt@planet.nl

Schokkerhaven, 10 februari 2014

Betreft:

Visie van bestuur AC-Scholenoeverleg op onderscheid in bevoegdheden tussen de oriëntaties Assurance en Accountancy als genoemd in de contourennota "Een marktgericht opleidingsmodel" van januari 2014.

Inleiding

Naar aanleiding van het periodiek overleg tussen CEA en het bestuur van het AC-Scholenoeverleg dat plaatsvond op dinsdag 4 februari j.l. is het bestuur van het Ac-Scholenoeverleg verzocht haar visie op de afbakening van de bevoegdheden tussen de oriëntatie Assurance en de oriëntatie Accountancy, zoals genoemd in de contourennota "Een marktgericht opleidingsmodel" nader uit te werken in een notitie. Het AC-Scholenoeverleg heeft in haar reactie op de (concept) contourennota met name kanttekeningen geplaatst bij het voorstel om de accountant die is afgestudeerd in de meer algemene "Accountancy-variant" de bevoegdheid te geven om als accountant de vrijwillige controle van jaarrekeningen uit te voeren. In deze notitie geven we een nadere onderbouwing van onze kanttekeningen bij dit voorstel en geven we aan hoe naar onze mening de afbakening van bevoegdheden nog beter op de behoeften in de markt en de samenleving kan worden afgestemd. We besteden achtereenvolgens aandacht aan:

- Het publieke belang van de accountantsfunctie
- De primaire verantwoordelijkheid van elke (accountants)titeldrager
- Het nu en de noodzaak van differentiatie naar bevoegdheden
- De afbakening van bevoegdheden naar de oriëntaties Assurance en Accountancy

Publiek belang van de accountantsfunctie

De wetgever heeft in de WAB gekozen voor een wettelijke regeling van het beroep in haar volle breedte. Het gemeenschappelijk kenmerk van elke accountant is het borgen van de kwaliteit van de informatie. Hij aanvaardt individueel de publieke verantwoordelijkheid voor zijn beroepsuitoefening en professionele gedrag, middels het lidmaatschap van de NBA en is daarop ook tuchtrechtelijk aanspreekbaar. De samenleving heeft terecht hoge verwachtingen van de deskundigheid, betrouwbaarheid en integriteit van de accountant en spreekt publiekelijk haar verontwaardiging uit wanneer die verwachtingen worden beschaamd. Die verwachtingen gaan veel verder dan de wettelijke controle van jaarrekeningen en worden, gegeven het feit dat 90% van de accountants niet betrokken is bij wettelijke controles, ook hoog gewaardeerd.

Voor de afbakening van de bevoegdheden tussen de oriëntaties Assurance en Accountancy vinden wij het onderscheiden van een breed publiek belang van de accountantsfunctie bij de controle van jaarrekeningen en een beperkter publiek belang bij de overige assuranceopdrachten relevant.

Voor het afgeven van een controleverklaring bij een jaarrekening is specifieke assuredeskundigheid vereist, waarover later meer. Het brede publiek waarvoor de controleverklaring bij een jaarrekening, ook bij een vrijwillige controleopdracht, bestemd is, moet er op kunnen vertrouwen dat die controle deskundig is uitgevoerd. Het onderscheid tussen een wettelijke en een vrijwillige controle is voor het publiek immers niet of nauwelijks vast te stellen en mag ook geen afbreuk doen aan de kwaliteit van een dergelijke controle.

Voor de controle van een deelverantwoording, het uitvoeren van een beoordelingsopdracht en de meeste overige assuranceopdrachten is specifieke deskundigheid, met name waar het de volledigheid van de verantwoording betreft niet of minder relevant. Daarnaast is de kring van gebruikers bij deze opdrachten veelal beperkter van omvang en door de accountant te identificeren. Hierdoor kunnen de doelstelling van de opdracht en de rapportage beter afgestemd worden op de gebruikerskring en is vaak rechtstreekse communicatie met de belanghebbenden mogelijk.

Primaire verantwoordelijkheid voor elke titeldrager

Afgezien van het genoemde onderscheid tussen een breed en een beperkt publiek belang geldt voor elke titeldrager, ongeacht de oriëntatie, dat hij een opdracht alleen kan aanvaarden wanneer zijn vakbekwaamheid en deskundigheid daarvoor toereikend zijn. Zo ligt het bijvoorbeeld niet voor de hand dat een accountant zonder aanvullende specifieke deskundigheid Assurance kan geven bij een maatschappelijk verslag of omtrent de interne beheersingsmaatregelen bij een service organisatie.

Nut en noodzaak van differentiatie naar bevoegdheden

Over de wenselijkheid om te komen tot een nadere differentiatie binnen het beroep en de opleiding bestaat weinig verschil van mening. De wetgever heeft hiertoe in de WAB een eerste aanzet gegeven en ook de recente adviesrapporten van NBA en CEA wijzen in die richting. Waar nog wel verschil van mening over bestaat is de afbakening van de bevoegdheden tussen de onderscheiden oriëntaties. Wij zijn, in tegenstelling tot de voorstellen in de contourennota, van mening dat de accountant die kiest voor de oriëntatie Accountancy geen controleverklaringen moet afgeven bij vrijwillige controles van jaarrekeningen en hebben daarvoor de volgende argumenten:

- De kwaliteit van de thans uitgevoerde jaarrekeningcontroles vraagt, blijkens de rapporten van de AFM, om nadere specialisatie van de auditfunctie. Hierbij zij opgemerkt dat door de AFM in haar onderzoek geen significante verschillen zijn waargenomen tussen de kwaliteit van de wettelijk controles die zijn uitgevoerd door een (post)HBO geschoolde AA en een (post)academisch opgeleide RA.
- Het (anonieme) publiek moet er op kunnen vertrouwen dan een controleverklaring bij een jaarrekening vakkundig tot stand is gekomen.
- Het controleaspect volledigheid, in samenhang met een breed publiek belang vraagt om specifieke deskundigheid die vormgegeven kan worden bij de oriëntatie Assurance.
- Voor een betere aansluiting op de feitelijke beroepsuitoefening in het MKB kan de assurancefunctie worden versterkt door de opleiding met de oriëntatie accountancy beter af te stemmen op de controle van deelverantwoordingen met een beperkter publiek belang.
- Verder dient binnen de oriëntatie Accountancy meer aandacht te worden besteed aan het aspect kwaliteit van informatie in algemene zin, die om meer nuance vraagt dan het huidige onderscheid tussen assurance en non-assurance.
- Daarnaast kan in de oriëntatie Accountancy meer het accent worden gelegd op de maatschappelijke rol van de accountant in zijn adviesfunctie.

Afbakening van bevoegdheden naar de oriëntaties Assurance en Accountancy

Op grond van de voorgaande uiteenzetting gaat onze voorkeur uit naar de hierna weergegeven afbakening van de bevoegdheden tussen de oriëntaties Assurance en Accountancy, waarbij we op voorhand willen opmerken dat de voorgestelde afbakening betrekking heeft op het kunnen dragen van de publieke eindverantwoordelijkheid voor de genoemde opdrachten. De in de contourennota genoemde common body of knowledge dient te waarborgen dat elke accountant op operationeel niveau inzetbaar is voor het gehele spectrum aan assuranceopdrachten.

Afbakening bevoegdheden Assurance

Een accountant met de oriëntatie Assurance zou in onze visie, naast de bevoegdheden van de accountant met de oriëntatie Accountancy, de volgende exclusieve bevoegdheden moeten hebben:

- Afgeven van controleverklaringen bij de wettelijke controles.
- Afgeven van controleverklaringen bij vrijwillige controles van een volledige set van financiële overzichten die zijn opgesteld in overeenstemming met stelsels voor bijzondere doelen. (NV-COS 800 par. 2)
- OOB verklaringen vereisen een (al dan niet aanvullende) postmast opleiding.

Afbakening bevoegdheden Accountancy Algemeen

Een accountant met de oriëntatie Accountancy Algemeen zou naar onze mening over de volgende bevoegdheden kunnen beschikken waarbij hij exclusief gebruik kan maken van zijn wettelijk beschermde lidmaatschapstitel "Accountant".

- Afgeven van controleverklaringen bij een enkel financieel overzicht, een specifiek element rekening of item van een financieel overzicht. (NV-COS 805 par. 1)
- Afgeven van beoordelingsverklaringen. (NV-COS 2000-2699)
- Uitvoeren van Assurance opdrachten anders dan opdrachten tot controle of beoordeling van historische financiële informatie met inachtneming van de hiervoor genoemde primaire verantwoordelijkheid van vakbekwaamheid en deskundigheid. (NV-COS 3000-3850)
- Aan Assurance verwante opdrachten. (NV-COS 4000-4699)
- Overige (advies) opdrachten. (NV-COS 5000-5699)

Een deel van deze werkzaamheden kan ook worden uitgevoerd door financiële dienstverleners die geen accountant zijn maar zij mogen geen gebruik maken van de accountantstitel. Door gebruik te maken van de accountantstitel is er voor de gebruikers sprake gewaarborgde deskundigheid en ook tuchtrechtelijk afdwingbare kwaliteit en betrouwbaarheid.

Namens het bestuur van het AC-Scholenoverleg.

Bert van Asselt
Voorzitter.